

Εκχριστιανισμός, Σλάβων, Βούλγαρων, Ρώσων

Το **Βυζάντιο** στράφηκε προς τα Βαλκάνια
και διέδωσε τη **Χριστιανική πίστη**.

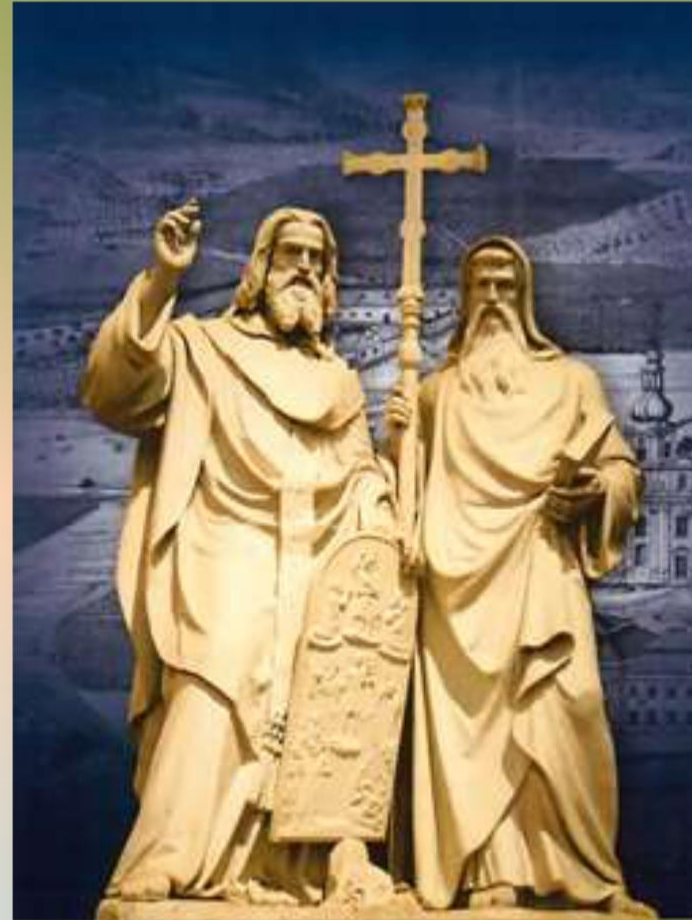
Ο εκχριστιανισμός των τριών γειτονικών
λαών του Βυζαντίου
(**Σλάβων, Βούλγαρων και Ρώσων**)
έπαιξε κορυφαίο ρόλο στις **σχέσεις των λαών**
αυτών με την αυτοκρατορία και στη
διαμόρφωση του **πολιτιστικού** τοπίου της
Ευρώπης.

Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων

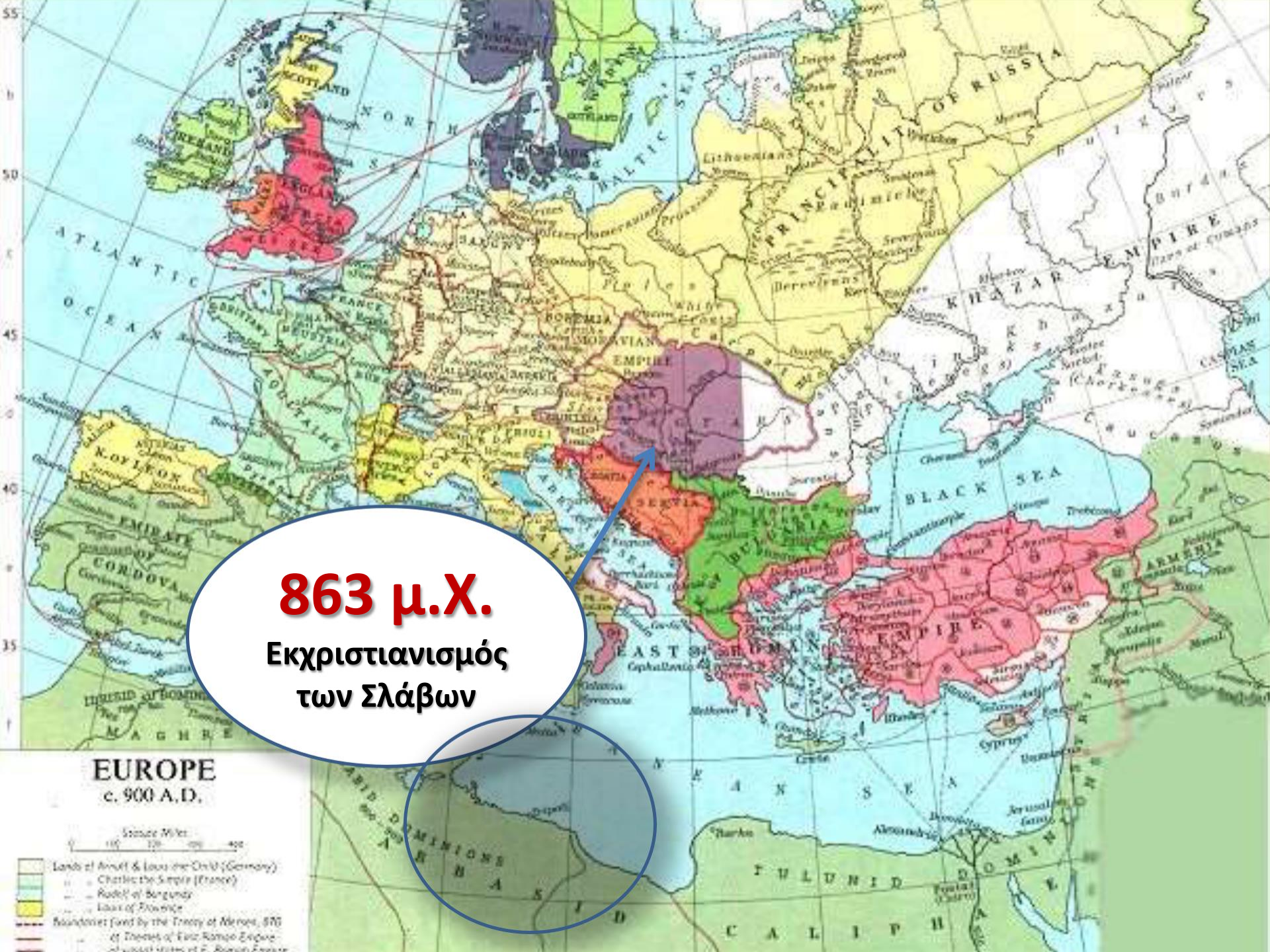
Πότε εκχριστιανίζονται οι Σλάβοι;

Τήν εποχή
πού ἦταν αὐτοκράτωρ
ὁ **Μιχαήλ Γ΄**
(ὁ μέθυσος)

863 μ.Χ.

Κύριλλος & Μεθόδιος

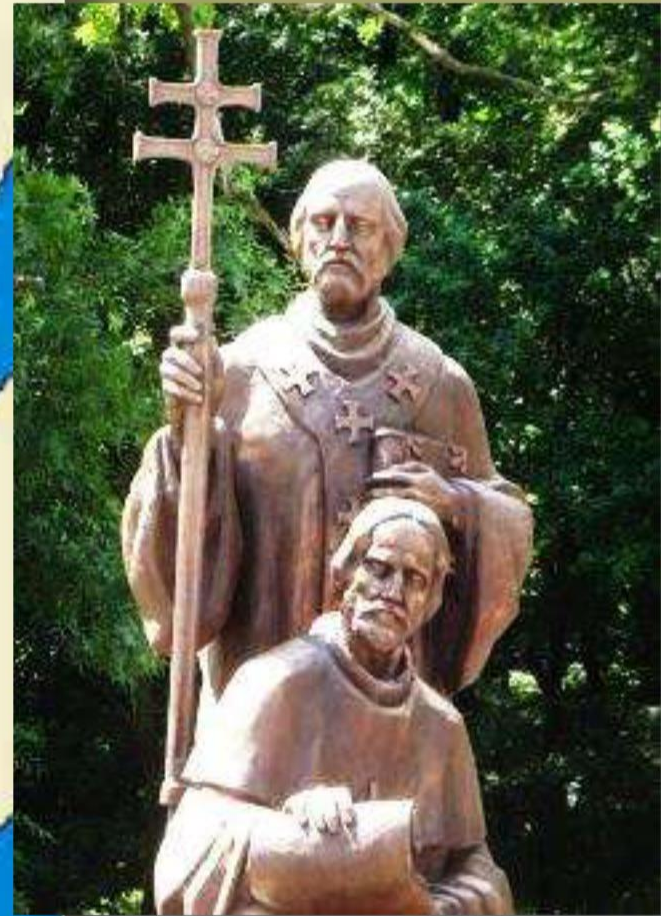
863 μ.Χ.

**Εκχριστιανισμός
των Σλάβων**

EUROPE
c. 900 A.D.

Scale: Miles
0 100 200 400

Legend:
Lands of Arnulf & Louis the Old (Germany)
Lands of Charles the Simple (France)
Lands of Burgundy
Lands of Poland
Boundaries fixed by the Treaty of Meerssen, 870
Boundaries of the Carolingian Empire
Boundaries of the Byzantine Empire

Τι συμβαίνει στο Βυζάντιο τότε;

Υπάρχει πρόοδος:

- της παιδείας
- της οικονομίας

- και στρατιωτικές επιτυχίες
επιτυχίες κατά των
Αράβων στη Μ. Ασία

Γιατί **Γιατί** στρέφονται οι Βυζαντινοί προς τους Σλάβους;

- Για να **ισχυροποιήσουν τη θέση τους στα Βαλκάνια** και να έχουν συμμάχους αντί εχθρούς
- Για να αποφύγουν τις επεμβάσεις της **παπικής Εκκλησίας** στα Βαλκάνια
- Επειδή **τους κάλεσε ο ηγεμόνας** τους.
(Γιατί τους κάλεσε; ➔ **Αιτία:** η απειλή των **Γερμανών** και των **Βουλγάρων** κατά των **Μοραβών**)

Ο ηγεμόνας της Μοραβίας

Ραστισλάβος

προσκαλεί τους Βυζαντινούς...

«Αν και οι άνθρωποι
μας έχουν απορρίψει
τον παγανισμό και
τηρούν χριστιανικό
νόμο,
δεν έχουμε έναν
δάσκαλο που μπορεί
να εξηγήσει σε εμάς
στη γλώσσα μας
την αληθινή χριστιανική
πίστη,
έτσι ώστε άλλες χώρες
που προσβλέπουν σε
εμάς να μας μιμηθούν.

Ως εκ τούτου στείλτε
μας ένα τέτοιο
επίσκοπο και δάσκαλο
για το καλό μας και για
άλλα καλά ζητήματα του
δικαίου».

Οι
Σέρβοι

ζητο
ύν
βοή
θεια

από το
Βυζάντιο

Έτσι, το Βυζάντιο στέλνει τους δύο αδερφούς
Κύριλλο και **Μεθόδιο** στη Μοραβία

Ο ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ο Κύριλλος, του οποίου το κοσμικό όνομα ήταν Κωνσταντίνος, γεννήθηκε το 827. Σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη, έγινε ιερέας και μετέπειτα έφτασε στο βαθμό του επισκόπου. Δίδαξε τη Φιλολογία, Φιλοσοφία και Θεολογία.

Ο ΜΕΘΟΔΙΟΣ

Ο Μεθόδιος, του οποίου το κοσμικό όνομα ήταν Μιχαήλ, γεννήθηκε το 815. Ήταν άνθρωπος της πράξης και είχε ξεκινήσει καριέρα στον πολιτικό στίβο. Διορίστηκε διοικητής της Θεσσαλίας, ενώ αργότερα έγινε μοναχός σε ένα μοναστήρι στον Όλυμπο.

Η ΖΩΗ ΤΟΥΣ

- Στις αρχές του 9ου αιώνα, οι αδελφοί Κωνσταντίνος (μοναστικό όνομα *Κύριλλος*) και Μεθόδιος, δύο από τα επτά συνολικά παιδιά μιας γνωστής οικογένειας της πόλης της Θεσσαλονίκης, με έντονη θρησκευτικότητα. Στη βιογραφία του ο Άγιος Κύριλλος ισχυρίζεται ότι με τον αδελφό του κατάγονται από "βασιλικό γένος". Εκείνη την εποχή ο πατέρας τους ήταν υπεύθυνος για τα θέματα στρατιωτικής διοίκησης της αυτοκρατορίας. Τα δύο αδέλφια μιλούσαν την ελληνική, ενώ είχαν σπουδάσει, ιδιαίτερα ο Κύριλλος, τη σλαβική, την εβραϊκή, τη συριακή και την αραβική γλώσσα. Η γνώση αυτών των γλωσσών τους διευκόλυνε στη μετέπειτα διακονία τους.

Τι έκαναν οι δύο αδελφοί εκεί;

- Δημιουργία **γλαγολιτικού** αλφαβήτου
- **Μετάφραση** της **Αγίας Γραφής** στα σλαβονικά
- Η **Λειτουργία** και το **κήρυγμα** άρχισαν να γίνονται στη σλαβονική γλώσσα

ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
az	bu	vedi	glagol	dobro	jest	zvesto	dzelo	zemlja	izhe	i	dzherv
a	b	v	g	d	e	zh	dz	z	l		d y
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
kako	judi	miskto	nash	on	pokoj	tsi	slovo	tvendo	uk	ferd	kher
k	i	m	n	o	p	r	s	t	u	f	kh
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
ont	tsi	cherv	sha	shka	jer	jery	perl	jil	jo	ju	ju
oh	ts	ch	sh	shk	o, e	u		l	jo, ja	jo	ju
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
jus malij	jus malij	jus bolshoj	jus bolshoj	jus bolshoj	thita	zhitsa					
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ
ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ	ѦѦ	ѢѢ	ѤѤ

Ⲑ	ⲧ	Az	Aa
ⲡ	Ⲣ	Buki	Бб
Ⲥ	ⲥ	Vedi	Вв
Ⲩ	ⲩ	Glagol	Гг

• Με τα μπλε και πράσινα γράμματα το πρώιμο αλφάβητο του Κωνσταντίνου και αριστερά, με τα κόκκινα, η εξέλιξή του στο σύγχρονο σλαβικό αλφάβητο

Πρώτη
σελίδα
του κατά
Μάρκον
Ευαγγελίου στη

γλαβολιτική
γραφή

Ποιος επινόησε τη **γλαβολιτική** γραφή:
ο **Κύριλλος**, ο **Μεθόδιος** ή και οι δύο;

Ο **Κύριλλος**.

Πώς αλλιώς λεγόταν;

Κωνσταντίνος

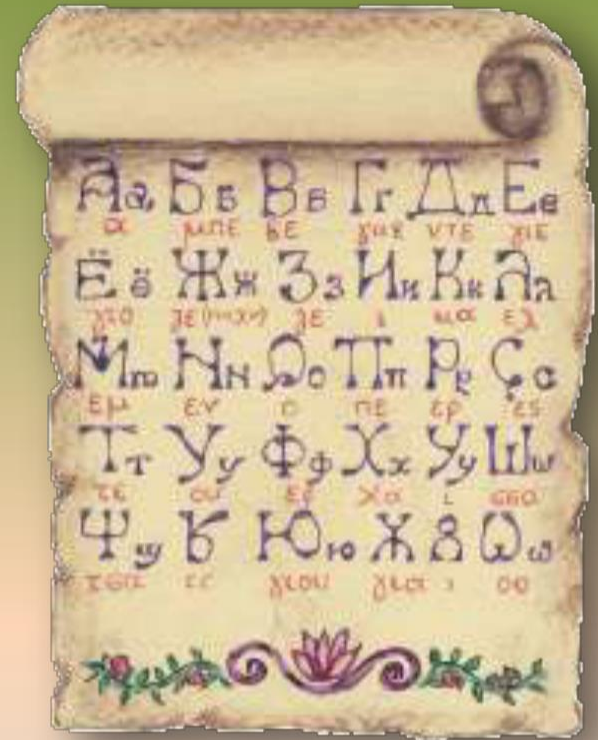

Το «Πάτερ ἡμῶν»
στο γλαγολιτικό αλφάβητο

Γιατί είναι τόσο σημαντική η προσφορά των δύο αδερφών;

- Για πρώτη φορά **ΓΡΑΦΤΗΚΕ** η γλώσσα αυτή!

- Οι Σλάβοι οφείλουν τις απαρχές της **εθνικής φιλολογίας** τους στον Κύριλλο και τον Μεθόδιο!

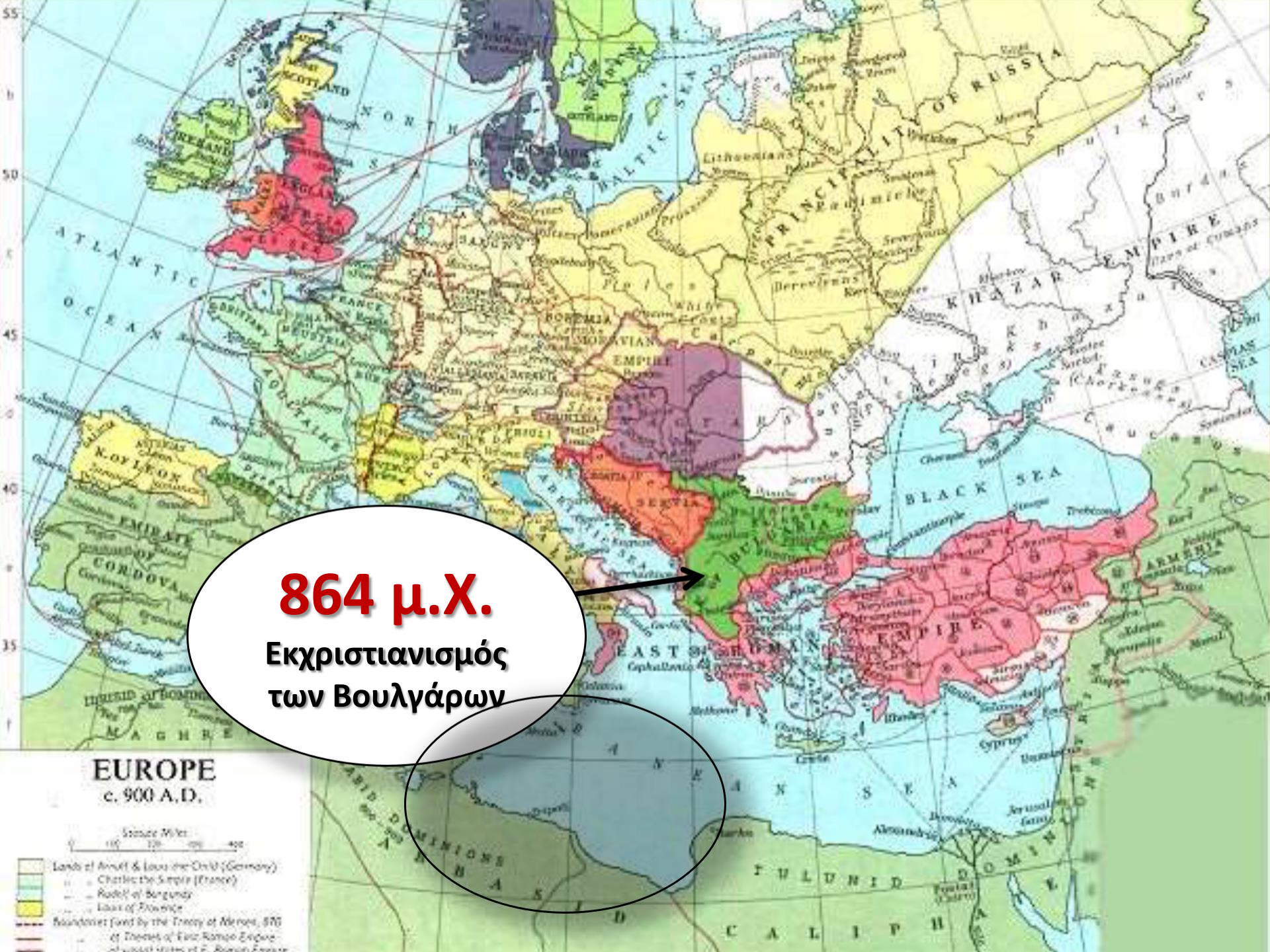
Διασπορά
του **Κυριλλικού αλφαβήτου**
στον κόσμο

A person is seen from behind, sitting and reading a large, open book. The scene is dimly lit, with a warm, glowing light source (likely a lamp) positioned above the book, casting a soft glow on the pages and the reader's head. The background is dark, and the overall atmosphere is quiet and focused.

Ο εκχριστιανισμός των Βουλγάρων

864 μ.Χ.

**Εκχριστιανισμός
των Βουλγάρων**

EUROPE
c. 900 A.D.

Scale: Miles
0 100 200 400

— Lands of Arnulf & Louis the Old (Germany)

— Charles the Simple (France)

— Roderic of Burgundy

— Louis of Provence

— Boundaries fixed by the Treaty of Meerssen, 870

— of Treaty of Paris, 875

— of Treaty of Meerssen, 870

- Οι **Βούλγαροι** ζήτησαν από τον **Πάπα** **Πάπα** Ιεραποστόλους.
- Τότε το Πατριαρχείο σε συνεργασία με τον αυτοκράτορα αντέδρασε δυναμικά.
- Πατριάρχης ήταν ο **Φώτιος** και αυτοκράτωρ ο **Μιχαήλ Γ΄**.

Τι έκαναν οι Βυζαντινοί;

- Στρατός και στόλος απέκλεισαν τα **σύνορα** και τα **παράλια** της Βουλγαρίας
→ αναγκάστηκε ο Βούλγαρος ηγεμόνας Βόρης να ενδώσει.
- **864** μ.Χ. → βαπτίστηκε στην Κωνσταντινούπολη.
Ο Βόρης ονομάστηκε **Μιχαήλ**.
Νονός του ο αυτοκράτορας **Μιχαήλ Γ΄**.

Η **βάπτιση**

του Βούλγαρου ηγεμόνα **Βόρη,**

864 μ.Χ.

(μικρογραφία από το χρονικό του Ιωάννη Σκυλίτζη)

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των δύο εκκλησιών και το **Πρώτο Σχίσμα**

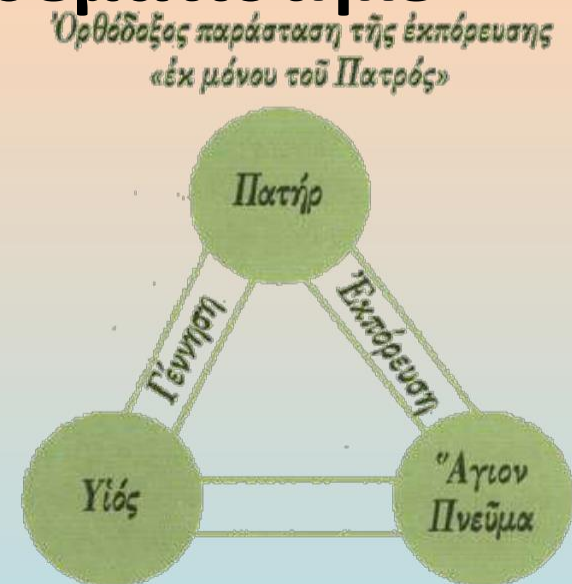
- Μετά τη βάπτιση → οργανώθηκε η βουλγαρική **Εκκλησία**, με τις υποδείξεις του Φωτίου.
- Οι **βογιάρτοι** (βούλγαροι ευγενείς) ήταν πιστοί στην εθνική θρησκεία → ο Βόρης συντρίβει την αντίστασή τους
- Η διοίκηση της βουλγαρικής Εκκλησίας ανατέθηκε σε Έλληνα επίσκοπο → απογοήτευση Βόρη → ξανά στρέφεται στη **Ρώμη**.
- Ο **Φώτιος αποκρούει** τη νέα επέμβαση Ρώμης.

- Ο Φώτιος κατηγόρησε την Καθολική Εκκλησία για θέματα **λατρείας** και **εκκλησιαστικής τάξης**, κυρίως όμως για το δόγμα **filioque**.
- Το δόγμα αυτό απορρίφθηκε από τη Σύνοδο του **867** μ.Χ.

- Ο Πάπας Νικόλαος → αναθεματίστηκε

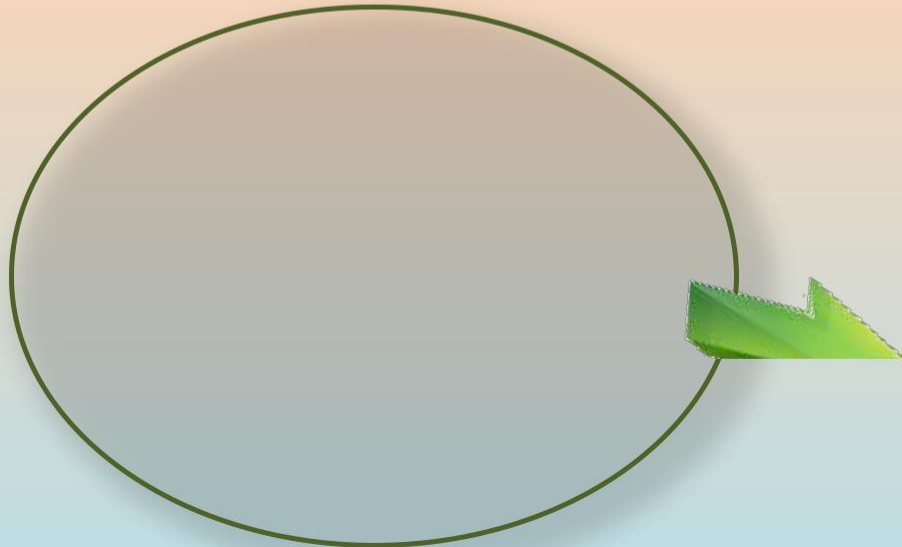

**ΠΡΩΤΟ
ΣΧΙΣΜΑ!**

Πώς διευθετήθηκε το βουλγαρικό ζήτημα;

- Έγινε Ιερά Σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη το **870** μ.Χ.
- Η Βουλγαρία θα υπαγόταν πλέον στη **δικαιοδοσία του Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης!**

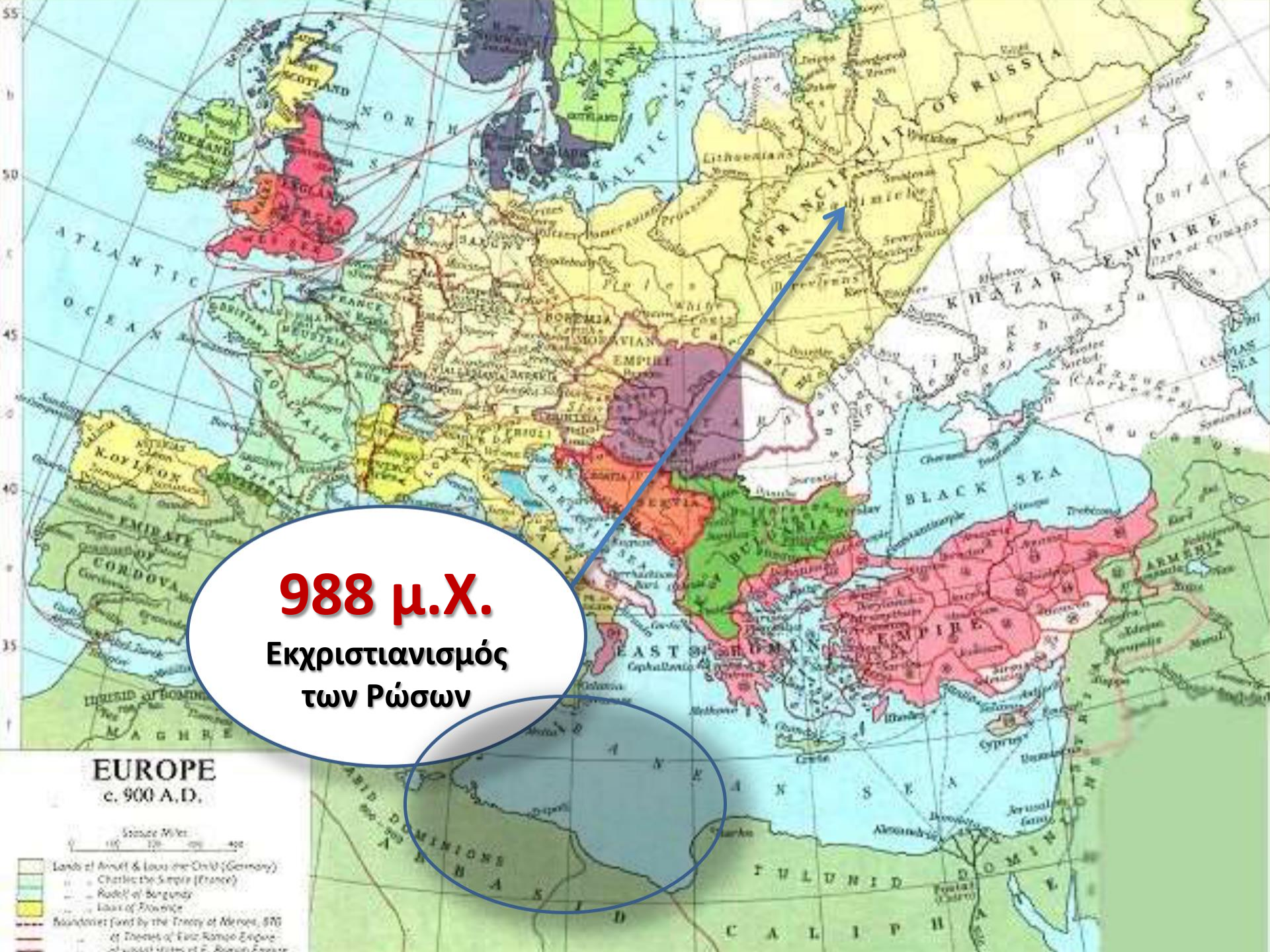

Το πρώτο
βουλγαρικό
γλακολιτικό
Ευαγγέλιο
(Unesco)

Ο εκχριστιανισμός των Ρώσων

988 μ.Χ.

**Εκχριστιανισμός
των Ρώσων**

EUROPE
c. 900 A.D.

Scale: Miles
0 100 200 400

- Lands of Arnulf & Louis the Old (Germany)
- Charles the Simple (France)
- Rollo of Burgundy
- Lands of Florence
- Boundaries fixed by the Treaty of Meerssen, 870
- of Treaty of Verdun, 843
- of Treaty of Meerssen, 870
- of Treaty of Verdun, 843
- of Treaty of Meerssen, 870
- of Treaty of Verdun, 843

Πώς έγινε ο εκχριστιανισμός στη Ρωσία;

957 → Η ηγεμονίδα του Κιέβου **Όλγα** επισκέπτεται την Κωνσταντινούπολη Μπαίνουν οι βάσεις εκχριστιανισμού Ρώσων.

Τέλη 10^{ου} αι. → Ο αυτοκράτωρ **Βασίλειος Β΄** υπόσχεται να δώσει στον ρώσο ηγεμόνα **Βλαδίμηρο** ως σύζυγο την αδελφή του **Άννα**, αν οι Ρώσοι ασπάζονταν τον Χριστιανισμό. Εκείνος δέχθηκε.

Βαπτίσθηκε και ο ίδιος και το έθνος του, πιθανότατα στη **Χερσώνα**.

Χερσώνα

Μια ρωσική παράδοση λέει...

- Μια φορά κι έναν καιρό... ο βασιλιάς της Ρωσίας Βλαδίμηρος έστειλε τους σοφούς του να επισκεφθούν όλες τις γειτονικές χώρες και να ανακαλύψουν **ποια θρησκεία είναι καλύτερη**.
- Για τους **μουσουλμάνους** Βουλγάρους του Βόλγα του είπαν ότι βασιλεύει η μιζέρια και η θλίψη, δεν τρώνε χοιρινό, δεν πίνουν οиноπνευματώδη.
- Αυτό του προκάλεσε έκπληξη και είπε: «μα **το ποτό είναι η χαρά μας**»!...
- Μετά συμβουλευθηκε κάποιους άλλους σοφούς, **ιουδαϊστές** απεσταλμένους, πιθανότατα χαζάρους,
- αλλά απέρριψε τη θρησκεία τους με το αιτιολογικό πως **αν ο Θεός σάς υποστήριζε, δε θα χάνατε την Ιερουσαλήμ**.

- Τελικά ο Βλαδίμηρος αποφάσισε να υιοθετήσει το **χριστιανισμό**. Στις **εκκλησίες των Γερμανών** οι απεσταλμένοι δε βρήκαν **καμία ομορφιά**,
- αλλά στην **Κωνσταντινούπολη** ανακάλυψαν αυτό που έψαχναν τόσον καιρό!
- Περιγράφοντας τις εντυπώσεις τους από μια **Θεία Λειτουργία** που παρακολούθησαν στην **Αγία-Σοφία**, ανέφεραν πως **«δεν ξέραμε εάν βρισκόμαστε στη γη ή στον ουρανό. Δεν ξέρουμε πώς να το περιγράψουμε με λόγια»**.
- Έτσι ο Βλαδίμηρος ζήτησε από το βυζαντινό αυτοκράτορα να τον βαπτίσει χριστιανό.

- Περιγράφοντας τις εντυπώσεις τους από μια **Θεία Λειτουργία** που παρακολούθησαν στην **Αγία-Σοφιά**, ανέφεραν πως **«δεν ξέραμε εάν βρισκόμαστε στη γη ή στον ουρανό. Δεν ξέρουμε πώς να το περιγράψουμε με λόγια»**.

Έτσι ο **Βλαδίμηρος** ζήτησε
από τον βυζαντινό
αυτοκράτορα,
Βασίλειο Β΄,
να τον **βαπτίσει χριστιανό**.

988 μ.Χ.

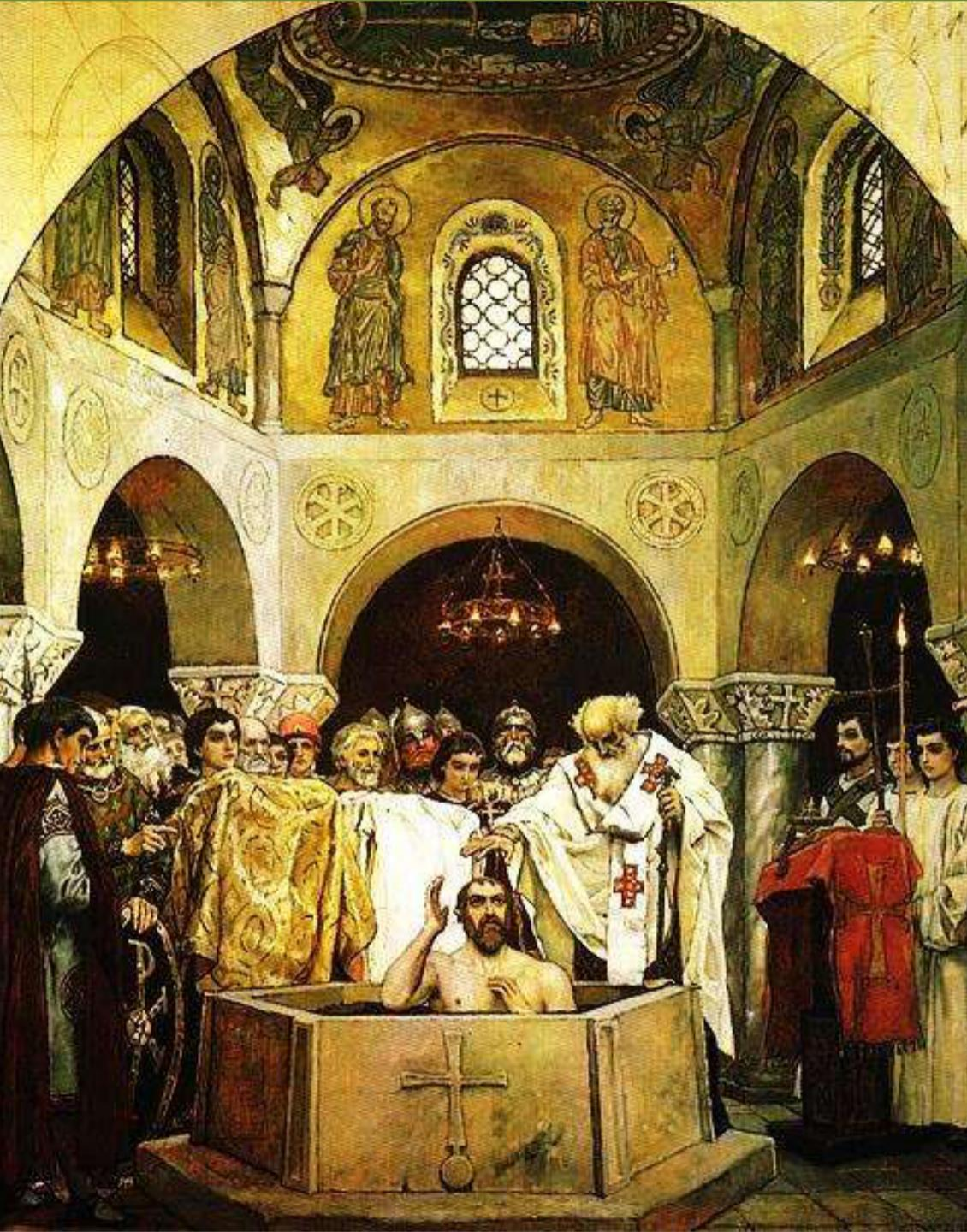
Ο Βασίλειος Β΄ βαπτίζει τον Βλαδίμηρο!

Η τελετή της βάπτισης
του Βλαδίμηρου και
των Ρώσων έγινε
στη **Χερσώνα**

της Κριμαίας - ο
Βλαδίμηρος έλαβε το
χριστιανικό όνομα του
νονού του (**Βασίλειος**)

και παντρεύτηκε
την **Άννα**

αδελφή του **Άννα**,
χωρίζοντας όλες τις άλλες

γυναίκες του.

- Επιστρέφοντας θριαμβευτικά στο Κίεβο, ο νεοφώτιστος Βλαδίμηρος διέταξε τους **βογιάρους** (αριστοκράτες) και τους γιους του να **προσέλθουν στο Δνείπερο για να βαπτισθούν χριστιανοί.**

- Την επόμενη μέρα κάλεσε για τον ίδιο λόγο **όλους τους κατοίκους της πρωτεύουσας**, πλούσιους και φτωχούς, ζητιάνους, ακόμα και σκλάβους, αλλιώς κινδύνευαν να γίνουν εχθροί του.

- Στο σημείο της **μαζικής βάπτισης** ανήγειρε το **ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου** ή Ναό της **Δεκάτης**, διότι διέθεσε για την κατασκευή της το 1/10 της περιουσίας του.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ

Μία άλλη εκδοχή...

- Οι Αραβικές πηγές της εποχής δίνουν μια διαφορετική εκδοχή.
- **987μ.Χ.** Δύο βυζαντινοί στρατηγοί, ο **Βάρδας Σκληρός** και ο **Βάρδας Φωκάς**, εξεγέρθηκαν εναντίον του Βασιλείου Β' του Βουλγαροκτόνου - ο Φωκάς μάλιστα αυτοανακηρύχθηκε αυτοκράτορας το φθινόπωρο του ιδίου έτους.
- Ο Βασίλειος παρακάλεσε για βοήθεια τους Ρως και ο **Βλαδίσμηρος του έστειλε 6.000 άνδρες**, με αντάλλαγμα το χέρι της αδελφής του Άννας.
- Στα πλαίσια αυτής της συμμαχίας συμφωνήθηκε να ασπασθούν οι Ρως το χριστιανισμό, ενώ ακόμα αρκετοί άνδρες από το εκστρατευτικό σώμα **εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Πόλη** και εντάχθηκαν στην περίφημη **Βαραγγική Φρουρά**.

Βαράγγοι στην Πόλη

Φρουρά Βαράγγων,
Χρονικό Σκυλίτζη

